

Novela insolvenčního zákona může připravit řadu firem o úvěry
Jedno z navrhovaných opatření hrozí znehodnotit důležitý institut zástav

Praha (7. 4. 2009) – Přijme-li Parlament České republiky novelu insolvenčního zákona v navrhovaném znění, zhorší se pro řadu firem dostupnost financování prostřednictvím úvěru. Příčinou je ustanovení, které v navrhované podobě významně znehodnotí význam zástav za úvěry.

Jde o nové znění § 41 odst. 2 a dalších souvisejících ustanovení, jež oslabují postavení zajištěných věřitelů, odmítnou-li poskytnout úvěrové financování.

Toto ustanovení v podstatě říká, že kdokoli poskytne společnosti v insolvenci jakýkoli úvěr, získá právo být uspokojen ze zástavy, která už byla dříve zastavena ve prospěch někoho jiného. Tím pádem si žádný věřitel nebude moci být dopředu jist, nejen jakou hodnotu jeho zástava má, ale také, v jaké míře skutečně zajistí jeho pohledávku.

„Přestože novela jako celek obsahuje řadu pozitivních prvků, zmíněné ustanovení bude mít na českou ekonomiku velice negativní dopad. V konečném důsledku může i zastavit financování klientů, kteří dosud nejsou v insolvenci, a ohrozit důvěru v současné i budoucí investice v České republice. Její efekt tak bude zcela opačný, než je zamýšlená podpora hospodářství v době ekonomické recese,“ prohlásil výkonný ředitel České bankovní asociace Josef Tauber.

Zaniknout má i pořadí věřitelů

Problém je umocněn tím, že novela hodlá zrušit jeden z důležitých principů, na němž uspokojování ze zástav funguje. Podle toho jsou věřitelé uspokojováni v tom pořadí, v jakém pořadí vznikalo jejich zástavní právo. Podle stávajícího návrhu však mají čerpat výnos z jejich prodeje všichni poměrně.

„Opatření se má retroaktivně dotknout i již existujících úvěrových obchodů. Taková úprava by znamenala nepřípustný zásah do stávajících práv a jistot zástavních a jinak zajištěných věřitelů. Vyvinula by tak obrovský tlak na banky, aby přehodnotily všechny poskytnuté úvěry,“ zdůraznil Josef Tauber.

Podobná úprava neexistuje v žádné hospodářsky vyspělé zemi vyspělé. V Evropské unii naopak vyvíjejí členské státy veškeré možné úsilí k posílení důvěry věřitelů, aby se obnovilo standardní půjčování kapitálu jak mezi finančními institucemi, tak i v reálné ekonomice.

Pokud snad měla být vzorem pro novou úpravu praxe v USA, pak i ta se od záměru předkladatelů novely výrazně odlišuje. Jednoznačně totiž akcentuje povinnost vždy zajistit, aby nedošlo k poškození každého jednotlivého zajištěného věřitele. Právě tento princip však má být zcela opominut.

